

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 226. — ŠTEV. 227.

NEW YORK, MONDAY, SEPTEMBER 27, 1926 — PONDELJEK, 27. SEPTEMBRA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

POLOŽAJ V OPUSTOŠENIH OKRAJIH SE IZBOLJŠUJE

Dva mornariška vojaka sta bila obstreljena v Miami. — Gozov denar je baje največja potreba. Vsakdo mora delati in pomagati. — Konferenca z zastopniki zavarovalnih družb. — Škoda bo kmalu popravljena.

MIAMI, Fla., 26. septembra. — Žrtve hurikana, so pokopane. Za ranjene in poškodovane skrbe v tukajšnjih rednih in pomožnih bolnicah.

Rdeči križ se briga za potrebe vseh, ki so brez doma in dohodkov. Državni in občinski uradniki, kateri sodelujejo z zdravstvenim departmentom Združenih držav, rešujejo zdravstvene probleme v ozemlju, ki je bilo prizadeto vsled viharja.

Dva mornariška vojaka in dva črnca sta bila ranjena včeraj tekom boja, ki se je razvil v zamorskem okraju Miami. Mornariški vojaki so skušali dobiti pomoč črnih delavcev pri odpravljanju razvalin mesta.

Ko sta potrulara mornariška vojaka po cestah, ki so jima bile določene, sta srečala dva črnca, ki sta dospela iz Nassau. Skušala sta ju pregovoriti, naj se pridružita oddelku črnih delavcev, ki so bili konškrbirani. Sledil je prepir in eden črncev je prišel streljati na mornariška vojaka.

Miami, Fort Lauderdale, Hollywood in drugi kraji v prizadetem ozemlju potrebujejo predvsem denarja. Potrebujejo ga v velikih množinah, — ne iz miloščine, kot jim jo more nuditi Rdeči križ. Na tisoče je ljudi v prizadetem okraju, ki so vta knili svoj zadnji cent v zemljišča, katera so nameravali razviti. Domovi teh ljudi so bili porušeni in ostalo jim ni niti pahištvo ter nimajo sedaj nikakih denarnih sredstev, da bi popravili povzročeno škodo. Le malo je ljudi v tem okraju, kojih izgube so pokrite z zavarovalnino. Miami Bar Association je naprosila vse zavarovalne družbe, naj pošljejo svoje zastopnike na konferenco, ki naj bi vršila v ponedeljek in na kateri bi se skušalo uravnati zahteve zavarovanih.

MIAMI, Fla., 26. septembra. — Vsi možni viri človeške sile od Pompano pa do Hialeah so bili o tvorjeni včeraj, da pospešijo pomožno delo in rekonstrukcijo ob šestdeset milj dolgi obali Floride, opustošeni vsled viharja. Mesto Miami, ki je že deloma oproščeno razvalin in sledov viharja, izjavlja, da bo otvorilo svojo zimsko sezijo v teku devetdesetih dni.

Pred enim tednom je prihrumel vihar ter pričel opustošati mesto, katero so imenovali zabavni vrt Amerike. Rušil je hiše, ruval palme in avstralske smreke ter izbrisal s površja veliko število vasi.

Danes pa že popravljajo v Miami poškodovana poslopja. Pričelo se je že tudi delo v pristanišču, ki je bilo najbolj prizadeto vsled viharja. Nevarnost legarja postaja vsaki dan manjša, ker prihajajo neprestano nove zdravniške zaloge.

Miami je prekosil glede rekonstrukcije manjše kraje proti severu, istotako prizadete od viharja. Te manjše občine so ovirane vsled pomanjkanja denarja ter delavne sile. Glavna briga teh občin je skrbeti za poškodovane in za ohranjenje zdravja. Razmere so še vedno resne v Fort Lauderdale in Hialeah.

Draga biblija.

DUNAJ, Avstrija, 26. septembra. — Newyorški knjigotrošec Otto Vollber je kupil od vodstva benediktinskega samostana v Lavantinski dolini na Koroškem Guttenbergovo biblijo, za katero je plačal \$275,000.

parjeni do smrti kvartirski mojster Young, ladijski profos Bourgette, trije Amerikanci ter Anglež Banks.

V bolnici v Colon je umrl pozneje na posledicah opeklin tudi upravitelj provijanta, Menedin. Žrtve nesreče so spale, ko se je pripetila eksplozija.

Albanski vstaši zavzeli Skader.

BERLIN, Nemčija, 26. septembra. — Albanski revolucionarji so po dva dni trajajočem boju zavzeli mesto Skader. Vstaja se širi po vsej deželi.

Eksplozija na parniku.

PANAMA, 24. septembra. — Ker je počila neka parna cev na ameriškem parniku "Finland", ki je bil oddaljen ob dotičnem času 45 milj od Cristobola, so bili o-

Hud mrz po Srednjem zapadu.

V Iowi je padel toplotmer na 56 stopinj. — V predmestjih Chicaga je pričel padati sneg. — Povodenj v Illinoisu. — Škodo, povzročeno na žitnih poljih v Canadi cenijo na \$12,000,000. Prizaedta je bila tudi pacifiška obal.

CHICAGO, Ill., 25. septembra. Po državah Srednjega zapada sta se pojavila sneg ali pa slana in povzročene so bile bojazni, da bo cela žetev uničena.

Vremensko poročilo je napovedalo, da bo slana v severni polovici Srednjega zapada ter da bo segala do Missourija ter severnega dela Illinoisa. Lahno padanje snega je bilo opaziti proti iztoku do Evanston, ki je najbližje predmestje Chicaga proti severu.

Mrzlo vreme se bo pojavilo preko nedelje, — se je glasilo, čeprav ni dosti verovati v napovedi vremenskih proročkov.

Helena, Mont. je bila najbolj mrzel prostor v deželi, kajti toplotmer je padel na šest stopinj nad ničlo. Sneg je padal v Wyoming, Montani, Nebraski, severni in južni Dakoti, Iowi in Minnesoti. V vseh teh državah in tudi v Kansasu je bila slana.

Težki nalivi v četrtki in petek so povzročili povodnji v raznih delih Illinoisa. V Ottawi je narasla Fox reka za štirinajst čevljev. Številne družine so bile poginane iz domov. Pet tornad v Ottawi je bilo zaprtih radi visoke vode. Valovje je odneslo tudi most pri poletnem kopalisku mesta.

Iz North Dakote poročajo, da je ležal visok sneg na žitnih poljih. V canadskem žitnem pasu, od British Columbia do Winnipeg, leži sneg šest inčev visoko na žitnih poljih. Škodo, ki je bila povzročena s tem, cenijo na več kot \$12,000,000.

Glas se, da so pospravili komaj polovico žetve, ki se je nahajala v bližini Winnipeg. V Minnesoti in obeh Dakotah je še vedno dosti koruze na poljih.

Nadalje je padal sneg v Rapid City in Pierre v South Dakoti ter v Crawfordu v Nebraski. V Crawford je znašala temperatura dvajset stopinj nad ničlo. V teku dvajsetih ur je padel toplotmer v Dodge City, Kans., od 96 na 40 stopinj. Približno istotako se glase poročila iz drugih mest.

WINNIPEG, MANITOBA, Kanada, 26. septembra. — Sneg, deževje in zmrlina po vsej zapadni Canadi povzročajo resno zakasnenje v žetvi prerijskega žitnega pridelka.

Mrzli val, ki je tičal nad Alberto, par dni, se je razširil preko vsega zapadnega pasu, v katerem prideluje žito razne vrste. Manitoba je obiskal snežni vihar, ki se je skoro približal blizardu v nekaterih okrajih ter poškodoval brzojavne in telefonske zveze. Komunikacije so bile danes hitro zo pet ustanovljene, a nekateri kraji so bili še vedno zaviti v sneg ter odrezani od vsake zveze.

Kot poroča provincijalni poljedelski department, so trpeli farmerji Manitobe vsled zimskega vremena izgubo več kot 12 milijonov dolarjev.

2000 ŽRTEV AVTOMOBILOV V ENEM MESECU.

National Safety Council je izdal poročilo, iz katerega je razvidno, da so meseca avgusta povzeli avtomobili v Združenih državah dvatisoč oseb. Tristo teh ponesrečencev je bilo starih manj kot petnajst let.

Velik uspeh znanstvene ekspedicije.

Majhna zamorska deklacija je povedla raziskovalce v deželo pritlikavcev. — Ozemlje pritlikavcev se nahaja v gorah nizozemske Gvineje.

WELTERVREWEN, Java, 26. septembra. — Majhna zamorska deklacija je povedla ameriške in nizozemske znanstvenike Stirling ekspedicije v vas pritlikavcev v džungljah nizozemske Gvineje.

Štiri mesece se je trudila ekspedicija preko nevarnih vodopadov Memberamo reke, plezala na gore ter se izpostavljala tropični mrzlici v svojem lovu na pritlikavce. Uspeh ekspedicije, ki je zasledila pritlikavo plemo, potem ko so se morale druge ekspedicije vrniti s težkimi izgubami vsled bolezni, je bil v glavnem dosežen potom uporabe aeroplana, ki je vprižarjal polete nad močvirji in gostim tropičnim rastlinstvom.

Deželo pritlikavcev so našli po petih dneh plezanja po strmih gorah, ki se dvigajo do višine 15,000 čevljev. Najprvo je dospela ekspedicija do Rouffear reke.

Raziskovalci so prekopali zelo oprezno most iz vrvi ter bili pripravljeni na sovražni sprejem. Mesto tega pa so našli smehljajočo se majhno črno deklacio.

Sledili so ji ter prišli kmalu v vas pritlikavcev. Domačini so bili prijazni, a nikakor boječi. Z oči vidnim veseljem so sprejeli darove ter ponudili raziskovalcem v zameno svoje primitivno orožje. Opaziti ni bilo nikake boječnosti. Stoletja življenja v gorskih višinah so dala pritlikavcem mirni, hladni, a neustrašni značaj.

General Andrews noče resignirati.

Gen. Andrews, glavni prohibicijski agent, ne bo resigniral pred spomladjo. — Številni administratorji so zapretili s svojim odstopom, in raditega je Andrews izpremenil svoj sklep.

WASHINGTON, D. C., 26. sep. General Lincoln Andrews, vrhovni poveljnik prohibicijskih sil, je izpremenil svoj sklep glede resignacije ter namerava ostati na svojem mestu vsaj do prihodnje pomladi. Upa, da bo do tega časa kongres sprejel odredbe za izvršenje prohibicije, nakar bo z veseljem prepustil drugemu svoje malo zavidanja vredno mesto.

General Andrews je objavil včeraj ta svoj sklep raznim administratorjem, ki so prisostvovali šest dni trajajoči konferenci, tikajoči se politike v zvezi z izvedenjem prohibicije. Njegov sklep so povzročili administratorji, ki so izjavili, da bodo resignirali, če bi odstopil on ob sedanjem času. Administratorja Rhinow in Phillips sta informirala gener. Andrews, da ne bosta ostala, če bo on odstopil.

General Andrews jima je rekel, da je sicer hotel resignirati, da pa bo vztrajal na svojem mestu vsaj toliko časa, dokler ne bo odločil kongres glede številnih predlogov, o katerih je mnenja, da so potrebne, da se napravi izvedenje prohibicije uspešnim.

V svojem zaključnem pogovoru z administratorji je rekel general

Pet dnevi delovni teden pri Fordu.

Henry Ford je uveljavil v vseh svojih napravah petdnevni delavni teden s plačo za šest dni.

DETROIT, Mich., 26. septembra. — Henry Ford je uveljavil nadaljno izpremembo v vodstvu svoje industrije, izpremembo, ki je je skoro prav tako radikalna kot je bila pred desetimi leti njegova objava osemurnega delovnega dne z najmanjšo plačo petih dolarjev na dan. Včeraj je bilo objavljeno, da bo za Fordove delavce standard petdnevni delavni teden.

Tozadevno namero je objavil že pred desetimi leti, ko je bilo par departmentov njegovih avtomobilskih papirav stavljenih na to podlago. Julija meseca tekočega leta je pričelo delati več skupin delavcev po pet dni na teden in sedaj bo uveljavljeno isto, čimprej je mogoče, za vse Fordove delavce.

Delovni dan bo znašal še nadalje osem ur, brez prekurnega dela. Medse bodo ostale na temelju dela šestih dni. Sicer ne bo nobene izpremembe v plači, razven v posebnih slučajih velike sposobnosti.

Izprememba ne bo uveljavljena takoj v vseh panogah Fordovih industrij, pač pa bo počasi uvedena, kot je že bila v številnih departmentih.

Povečana uspešnost delavcev je eden vzrokov, katere navaja za skrajšanje delovnega tedna. Šest dni dela bo mogoče sedaj izvršiti v petih dneh z izboljšanimi metodami, in izprememba ne bo imela za posledico nikakega zmanjšanja produkcije.

Smrt znanega pritlikovca.

LOS ANGELES, Cal., 26. sept. Tukaj je umrl v starosti 84 let znani pritlikovec Arius Abner Alden. Visok je bil 42 inčev.

Andrews, da ne bo podpiral predlogov v senatu, da se stavi vse prohibicijske uradnike v vrsti civilnih uslužbencev. To odredbo je odločno zagovarjala Antisalonka liga.

Wheeler, generalni pravni zastopnik te prismojnjene organizacije je pred kratkim javno izjavil, da bo Liga vztrajala pri sprejemu te predloge tekom bodočega kratkega zasedanja kongresa. Večina administratorjev na konferenci je bila proti odredbi, in general Andrews je rekel, da ne bo vprižoril nobenega napora, da se jo uveljavi. Po njegovem mnenju je mogoče doseči boljše rezultate, če ostanejo imenovanja splošna, ne da bi se vpoštevalo klasificirano civilno listino prosilcev.

ZBOROVANJE LIGE ZAKLJUČENO

Liga narodov je zaključila svoje zborovanje s prošnjo za razoroženje. — Vstop Nemčije v Ligo bo zavedno spravljal k molku skeptike, — je rekel predsednik Ninčič. — Člani so podpisali pogodbo za konec suženjstva.

ZENEVA, Švica, 26. septembra. — Liga narodov bo nekega dne splošna, — so bile zadnje in proroške besede, katere je izgovoril predsednik Ninčič, ko je odgodil sedmo zborovanje, ki se je pričelo dne 6. septembra.

— Vstop Nemčije v Ligo, je izjavil, — je zavedno spravljal k molku one nasprotnike mednarodnega sporazuma, ki so se pritoževali, da obsega Liga le del narodov sveta ter posebno one narode, ki niso razdvojeni vsled težkoč bistvenega pomena.

— Bili smo priča velikih dogodkov. — Videli smo narode, ki so bili razdeljeni v strašnem boju, sedeti drug poleg drugega ter delati skupno pod skupnim idealom prostovoljne pokorščine napram dogovoru glede Lige narodov.

Predsednik je pozval vse člane, naj se odločno lotijo dveh glavnih nalog Lige, da se namreč zagotovi uspeh predlagane mednarodne razoroževalne konference ter ekonomske konference. — Splošno in lojalno razoroženje bo dalo Ligi polno srčno podporo vseh narodov.

Eno zadnjih dejanj zborovanja je bil sprejem pogodbe za odpravo suženjstva, ki je bila podpisana takoj od pooblaščenec dvajsetih vlad, med temi Portugalske in Abisinije, ki sta pri tem najbolj prizadeti. Zastopniki šest in dvajsetih nadaljnjih narodov so izjavili, da bodo podpisali dogovor v ponedeljek.

Konvencija določa preprečenje in zatrtje trgovine s sužnji.

Eno zadnjih dejanj, ki je bilo soglasno odobreno, je bil načrt, da se ustanovi armenski narodni dom v republiki Erivan. Določena je bila gotova svota denarja, da se dovoli dr. Nansenu in drugim voditeljem načrta, da predlože načrt narodom Evrope in Združenim državam, ki bodo naprošeni, naj prispevajo k stvari. Svet Lige narodov je tudi imenoval komitej, da pospeši načrt.

Liga narodov ne sme postati dom fanatikov, — je izjavil baron Cecil tekom včerajšnjega zasedanja. Govoril je v podporo angleškega predloga, naj omeji Liga svojo delavnost na glavno nalogo ohranitve miru na svetu in naj se ne loti stvar, ki so izključno le briga posameznih vlad.

Tozadevna resolucija pa je bila odgodena za prihodnje zborovanje Lige.

Italija proti mafiji.

RIM, Italija, 26. septembra. — Posebne odredbe v boju proti mafiji na Siciliji so vsebovane v predloki, katero je včeraj predložila vlada poslanski zbornici. V poročilu se glasi, da je bila mafija v preteklosti pogosto protežirana v volilne svrhe in da je služila včasih celo kot instrument policije.

Mehika prepovedala izvažati zlato.

MEXICO CITY, Mehika, 26. septembra. — Predsednik Calles je prepovedal izvoz zlata iz dežele. Namen te prepovedi je stabilizirati mehiško valuto.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba uga jala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500 \$ 9.45	Lir.	100 \$ 4.35
Din.	1,000 \$ 18.60	Lir.	200 \$ 8.40
Din.	2,500 \$ 46.25	Lir.	300 \$ 12.30
Din.	5,000 \$ 92.00	Lir.	500 \$ 20.00
Din.	10,000 \$ 183.00	Lir.	1000 \$ 39.00

Za pošiljavo, ki presega Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lire dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem listu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.00.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačilo ameriškega dolarja v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25. ali manjši znesek 75 centov; od \$25. naprej do \$300. po 3 cente od vsakega dolara. Za večje svote po pisnem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

EDISON IN RADIO

V listih čitamo Edisonovo mnenje o gramofonu in radio-aparatih.

Sivolasi iznajditelj, eden največjih veleumov, kar jih živi na svetu, pravi, da ima človek dosti več užitka, ako posluša gramofon kot če posluša radio. Glasovi, prihajajoči iz gramofona, da so dosti bolj čisti in razločni kot pa glasovi, prihajajoči iz radio aparata.

V tem oziru mu bo skoro sleherni pritril.

Toda h koncu še kratko opombo:

Učenci niso nikaka nadnaravna bitja. Iz krvi so in mesa kot drugi ljudje; edinole njihov ustvarjajoči duh je par milj pred povprečno pametjo povprečnega človeka. V splošnem so pa obdarjeni s človeškimi vrlinami in slabostmi. Med slabosti se prišteva tudi sebičnost.

Mimogrede naj omenimo, da je fonograf iznašel Mr. Edison, dočim so iznašli radio oziroma brezžično prenašanje glasov drugi učenci.

NAPACNA VZGOJA AMERIŠKE MLADINE

V Niagara Falls se je vršila pred kratkim konvencija Ameriške Legije.

V Ameriško Legijo spadajo v prvi vrsti ameriški vojaki, ki so se udeležili svetovne vojne.

Na konvenciji so delali razne sklepe in zaključke. Govorili so visoki armadni dostojanstveniki, med njimi tudi penzionirani generalni major Clarence R. Edwards, bivši poveljnik 26. divizije, ki se je izkazal kot posebnega in velikega prijatelja ameriške mladine.

Generalni major je namreč rekel na konvenciji Ameriške Legije v Niagara Falls med drugim tudi sledeče:

"Moja vera v ameriško mladino je trdna in neomajna. Ameriška mladina je bolj idealistična kot katera koli druga mladina na svetu. Ko se bliža nevarnost, jo spoznava v večji meri kot jo zamore kdo spoznati. Ker se na našo mladino popolnoma zanesem, se čisto nič ne bojim, da bi se zastrupila s strupom, katerega ji skušajo po vsej sili vbrizgati.

"Ta strup so fraze 'mednarodnosti', 'bratski ljubezni', o zatrdilu, da ne bo nobene vojne več, o 'krivični vojni', o 'miru in prostosti' in o 'industrijski demokraciji'."

Nadalje je omenil general, da bi bilo za Ameriko najboljšje, če bi uvedla splošno in prisilno vojaško službo.

"Sprejmite tozadevno postavbo," je vzkliknil, "pa se boste prepričali, da ne bo imel noben narod poguma napasti nas, da bo znal vsak narod ceniti in uvaževati idealizem naše mladine...."

Nato se je obrnil k veteranom rekoč:

"To govorim v vaši navzočnosti, ki dobro poznate nevarnosti vojne, vam, ki ste duhali duh smodnika, vam, ki ste prestali grozote strupenih plinov...."

Da, veterani so na svoji koži občutili, kar jim je blagovolil povedati penzionirani generalni major.

Ker generalni major ni občutil teh grozot na svoji koži, lahko govori o njih s takim navdušenjem ter mirne vesti peha vanje ameriško mladino.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

POTREBNI KORAKI ZA NATURALIZACIJO.

Federalni naturalizacijski urad je priobčil sledeči kratki, ali jako jasni izvleček naturalizacijskih predpisov, vsebujoči najnovejša določbe:

Prvi korak. Izjava o nameri. (prvi papir). Da se vložijo "izjava o nameri" (Declaration of Intention) ali, kakor se že pravi, da se vzame prvi papir, zahtevajo se sledeči predpogoji: inozemec mora biti belega ali afrikanškega plemena; star mora biti najmanj 18 let; živeti mora v delokrogu sodišča, kjer so mu izdal prvi papir.

Postopanje: inozemec naj si najprej preskrbi in izpolni tiskovino, Form 2213. Ako je prišel v Združene Države pred dnem 3. junija 1921 naj se s to izpolnjeno tiskovino poda na sodni urad (Clerk of the Court), ki mu izda prvi papir. Ako je prišel, dne 3. junija 1921 ali kdaj po tem dnevu, naj pošlje izpolnjeni formular 2213 najbližjemu zastopniku naturalizacijskega urada; njihov naslov je spodaj naveden. Prič ni treba. Pristojbina znaša \$1. ki naj se plača le sodnem klerku. Ako inozemec ne zna pisati, naj se podkriži. Prvi papir velja za sedem let od dneva, ko je bil izdan.

Drugi korak. Vložitev prošnje za naturalizacijo (drugi papir). Da sme vložiti prošnjo za naturalizacijo, mora inozemec odgovorjati sledečim predpisom: Mora biti belega ali afrikanškega plemena; star mora biti najmanj 21 let; njegov "prvi papir" mora biti najmanj 2 leti in največ 7 let star; živeti mora v okraju sodišča, kjer vložijo prošnjo; mora najmanj eno leto, od dneva vložitve prošnje nazaj računaje; imeti mora dve prič, državljana Združenih držav, ki naj prispejeta, da osebno znata o neprestanem bivanju kandidata vsaj za dobo kar isti živi v dotični državi, in da je isti dobrega moralnega značaja. Ako kandidat ni živel v tej sami državi vso predhodno petletno dobo, on mora dokazati svoje bivanje v drugih državah potem teh samih ali potem drugih prič, ki naj osebno pridejo na sodišče, ali potom pisemnih zapriseženih izjav (affidavits). Ako treba teh pisemnih izjav, se lahko dobi predpisana tiskovina od zastopnika naturalizacijskega urada (Naturalization Examiner), predno se vložijo prošnje. Prošilec mora lastnorčno podpisati prošnjo. Zahteva se, da zna govoriti angleški razum ako to ne more radi telesne hibe ali ako ima homestead na javnem zemljišču. Pristojbina za prošnjo znaša \$4, ki naj se plača sodnem klerku.

Postopanje: Naprej priskrbi si tiskovino Form 2214, bodisi od sodnega klerka ali od naturalizacijskega urada ali pa od kakega ljudskega učitelja, in izpolni jo skrbno. Za ta formular ni nikake pristojbine in naturalizacijski urad ali ljudski učitelj rad pomagata izpolniti ga. Ko je formular izpolnjen, naj ga kandidat pošlje po pošti ali prinese osebno, skupaj s prvimi papirji, na urad Naturalization Examinerja (zastopnika naturalizacijskega urada), katerega addressa je navedena v formularju. Naturalizacijski urad bo opravil potrebno podrobnosti in obvestil kandidata, kdaj in kje naj se zgleda s pričama in svrhu vložitve prošnje za naturalizacijo.

Tretji ali končni korak. — Sodno zaslišanje. — Predno prošilec sme priti pred sodnika v svrhu končne rešitve njegove prošnje za naturalizacijo, treba da mine vsaj devetdeset dni po vložitvi njegove prošnje, tekot katerega časa objava o tej prošnji ostane devetdeset dni po vložitvi prošnje, tekot katerega časa objava o tej prošnji ostane nabita na javni deski v uradu sodnega klerka. Sodnišče določi dan, kdaj naj se prošilec zgleda na sodišče v svrhu končnega zaslišanja (final hearing), in obvesti prošilec o tem. Priče morajo tudi biti prisotne ob zaslišanju. Ako sodnik najde da je prošilec vpravičen do naturalizacije, mora

ta zapriseči zvestobo. Združenim Državam in dobi svoje državljansko spravevalo (Certificate of Naturalization) ali "drugi papir".

Tiskovine (forms) in nadaljnje informacije dobite, ako pišete (oziroma greste osebno) na naturalizacijski urad v Washingtonu — (Commissioner of Naturalization) njegove zastopnike (Naturalization Examiners) v spodaj navedenih mestih, klerke naturalizacijskih sodišč, šolske oblasti in na razne organizacije.

V zadnjem času so nekoliko preuredili naturalizacijska okrožja širom Združenih Držav. Podružnice naturalizacijskega urada se nahajajo v spodaj navedenih mestih. Njih upravljalni nosilci so "Head Naturalization Examiner" oziroma "District Director of Naturalization". Obrnite se na onega, katerega sedež je najbližji kraju, kjer vi stanujete.

Sedež naturalizacijskih izpraševalcev se nahaja v sledečih mestih:

Washington (Department of Labor Building), Duluth (Custom House), New York City (154 Nassau Street, Tribune Building), St. Louis (Custom House) in v Post Office Building sledečih mest: Birmingham (Ala.), Boston, Buffalo, Chicago, Cincinnati, Cleveland, Denver, Detroit, Fort Worth (Texas), Kansas City (Mo.), Los Angeles, Newark, New Haven, New Orleans, Omaha, Philadelphia, Pittsburgh, Portland (Ore.), St. Paul, Salt Lake City, San Francisco, Seattle in Utica (N. Y.).

NEVARNOST SENČNIKOV IZ CELULOJDA.

Zlasti v zadnjem času se je povsod razpredla navada nositi očbrane ali očesne senčnike (eye shades) iz celulojda. Vidimo zlasti mnogo avtomobilistov, ki v vročih dneh mesto klobuka ali čepice nosijo neko kombinacijo, pri kateri vse, kar je ostalo od pokrivala, je zaslon nad očesi. O troci tudi radi nosijo tak senčnik. Narodni varnostni svet svari nositelje takih senčnikov iz celulojda pred nevarnostjo ognja in izjavlja, da je že dobil mnogo poročil o nevarnostih, ki so nastale, ker se je tak senčnik vžgal.

Zlasti kadilci morajo paziti, da ne vžgejo senčnika, kadar z žigico prižigajo cigaro ali cigareto. Ljudje, ki delajo v delavniceh, kjer gori kak odprt plamen ali kjer letajo iskre, naj ne nosijo takih senčnikov, ako so napravljeni iz celulojda.

Otroke pa treba posvariti, naj se ne približujejo ognju ali kresom, s takimi senčniki na glavi. Sicer ni prav nič strgati senčnik v službo, kajti vendarle je znano precejšnje število težkih opeklin na licih posledice vžganja senčnika. Celulojd se namreč, kot vsak zna, kaj rad in hitro vname.

Velik policijski škandal v Varšavi.

Visok funkcionar poljskega notranjega ministra Woznicz je objavil te dni v enem od listov, ki stoje blizu maršalu Pilsudskemu, senzacionalna razkritja o tajnih zvezah med varšavsko policijo in zločinci. Policijski stražniki in detektivi so protežirali velikopotezne vloze ter delili z vlomileci plen. Na ta način so bili izvršeni senzacionalni vlomi. Ki se jim je čudila vsa poljska javnost, kot na pr. vlomi v stanovanje državnega podtajnika Dulezala, v zunanje ministrstvo in v italijansko posla-ništvo. Voznicz navaja imena policijskih funkcionarjev, ki so delali roko v roki z zločincem imenom ter napoveduje nova razkritja.

Poljska gradi trgovsko mornarico. Poljsko trgovsko ministrstvo je naročilo pri ladjedelnici v Danzigu gradbo 15 večjih trgovskih parnikov, ki morajo biti dogotovljeni tekot 3 let.

JUGOSLAVIA IREDENTA

Vojaška vzgoja mladine.

Visoki komisar Ricci hoče imeti v deželi vojaško vzgojo mladine. Pričeti se ima v ljudski šoli in učitelji imajo skrbeti za razvoj organizacije "Balilla". V Trstu šteje sedaj legija "balilla" 1850 malih miličnikov, dobro organizirani in opremljeni. Nastopajo pri vojaških paradah, vodijo jih na veliko vojaško pokopališče Redipuglia (Sredi polja) pod Krasom in pripravljajo jih na bojne nastope. Za prihodnje leto je izdelan velik program za vžbanje te mladine, katero popeljejo tudi na grob neznanega vojaka v Rimu. V tržaški provinci so med Slovenci družstva "balilla" v Sežani, Nabrežini, Postojni in Košani; Meseca marca že je govoril Ricci o nalogi osnovne šole v deželi, poudarjajoč, da gre za mobilizacijo mladil duhov, katere treba spraviti do zavesti in pripravljenosti za imperialno Italijo. 500.000 dečkov čaka, da bodo duhovno uvrščeni med sprednje straže. To mobilizacijo mora izvršiti šola. Ricci je takrat ukazal učiteljem: Vi morate vzgajati tržaško mladino, katere bo jutri korakala v legijah imperijalne Italije...

Pripravljanje za to je v polnem teku.

Fašij v Tomaju na Krasu.

Tržaško fašistovsko glasilo naznanja, da je končno konstituiran fašij v Tomaju na Krasu, kjer je bilo toliko tajnih sestankov slovenskih hujšakcev in kjer se pred enim letom niso hoteli poznati besede "fašist". List meni, da fašizem na Krasu sijajno napreduje in da dobijo slovenski voditelji kmalu zadnjo breo.

V Tomaju je v fašiju sedaj okoli 80 domačinov. Začasni komisar, ki ima fašij urediti, je podestat Giuseppe Gerbec. Fašistovski tajnik Grazilo iz Sežane je razlagal Tomajeem z ostrimi besedami, da postanejo šele z vstopom v fašij lojalni italijanski državljani. Ako ima kdo v svojem sren še kako drugo čustvo naj kar takoj odstopi in izgine.

V Tomaju se napravi tudi večji oddelek milice.

Izborni slovenski miličniki.

Visokemu komisarju Ricciju je poročal konzul Roberti o organizaciji milice v dragorodni coni. Visoki komisar je mogel ugotoviti, kako drugorodec nadaljujejo s pristopanjem k milici in kako vršijo na vse hvale vreden način službo ob meji. Sporazumljena je ureditev fašijev v Tomaju, Divači in Zgoniku. Mladinske organizacije v teh krajih se razvijajo ugodno.

Za fašistovskega zaupnika

se izdajal 32-letni Fran Kragelj, včasih se je predstavljaval kmotom po Krasu tudi za uradnika sodne policije in hotel je iztirjevati razne zneske. Da mu preide veselje za tako predstavljanje, ga je obsodilo sodišče v Gorici na eno leto ječe in sicer bo sedel sam v celici, da se bo lažje ksal svoje lahkomišelnosti.

Vsakdanja veliko - mestna tragedija.

Zenska, katero je našel mož skupaj s svojim "najboljšim prijateljem", se je zastrupila s plinom.

CHICAGO, Ill., 24. septembra. Potem ko je bila Mrs. Helen Jeffery presenečena v stanovanju nekega součeneja in prejšnjega prijatelja njenega moža, je izvršila večeraj v istem stanovanju samomor s tem, da se je zastrupila s plinom.

William Jeffery mlajši, tajnik International Refining & Manufacturing Co. je udel s policiji in privatnimi detektivi v stanovanju, ter našel svojo ženo z Martinom Carney Jr., ki mu je nekdo prisegel "zvestobo do smrti". Nobena aretacija ni bila izvršena.

Oče Jeffery-ja, ki je čital v listih, o tem napadu, se je napotil v stanovanje, da govori z Mrs. Jeffery. Pri vstopu je zaduhal plin in kmalu nato je našel truplo svoje sinahe. Mrs. Jeffery je tožila svojega moža na ločitev zakona, a ta tožba je bila pozneje umaknjena, čeprav ni prišlo do uravnave med njo in njenim možem.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Ubegli kaznjene streljal na orožnike.

Pred meseci je bil od dubrovniškega okrožnega sodišča obsodjen kočijaž Nikolaj Iljazi radi velikih tatvin na več let težke ječe. Pri prevozu v kaznilnico v Zenici pa se mu je posrečilo pobegniti spremljevalcem in se je od tedaj klatil po raznih krajih Hercegovine ter ogrožal življenje in imetje tankajšnjega prebivalstva. Te dni ga je neki detektiv zasledil v Gružu in ga takoj spoznal, čeprav je bil spretno maskiran. Obvestil je o dogodku takoj orožnike, na kar je prišel lov nanj. Zavedajoč se, da ima opraviti z nevarnim zločincem, ga je orožnik udaril s puščkinim kopitom in ga podrl na tla. V tem hipu pa je potegnil zločince iz žepa samokres in oddal dva strela, ki sta težko ranila orožnika in detektiva, nakar se mu je zopet posrečilo ubežati roki pravice.

Samomor detektiva.

V Korško pri Subotici se je ustrelil Janko Milošević. Prišel je ob štirih popoldne v neko kavarno in naročil liter vina. Čim ga je izpil, je potegnil iz žepa samokres, poklical gospodarja in mu rekel: "Poglejte, sedaj se bom ustrelil!" V tem trenutku se je ustrelil v sence in obležal na mestu mrtve. Pri njem so našli pismo, v katerem izjavlja, da gre v smrt samo raditega, ker je že sit življenja.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Peter Zgaga

Ko si fant zabije ženitev v glavo, ga je treba pustiti pri miru. V takem času in v takem razpoloženju ne vidi in ne sliši nič. Tak je kot divji petelin. Vse mu je treba pritrditi. Gorje tistemu, ki bi mu skušal ugovarjati.

Ženitve željan fant je uverjen, da bo z veliko lahkoto premagal vse ovire.

Ako nima dovolj denarja, se z vso silo oprime zlaganega gesla: "Dva živita lahko ravno tako poeni kot en sam".

Da, dva se lahko preživljata z isto svoto kot en sam.

Pod pogojem seveda, da eden ne sme jesti, drugi se pa oblačiti ne sme. Potem se že nekako prebijeta.

*

Časi romantike so izginili.

Vsaki je bilo res lepo. Življenje je imelo nekaj lepega na sebi. Mesec in mesec je hodil fant za punco. Ona je poznala njegove želje in namene, toda nikdar ni hotela izdati, da jih pozna.

Ko sta se srečala, je ona povesilo pogled, on je pa sramečljivo zardel. Po par mesecih se je vršil prvi sestanek.

On je gledal v tla, ona se je pa v luno ozirala. Oba sta vzdihovala v brezmejni sreči. Nobena pametna beseda jima ni prišla iz ust. Le tiho brezpomembno šepetanje, globoki vdih in vdanoostni pogledi so značili globoke srečnice občutke.

Končno se je pa fant razkorajzil, padel je pred svojo srčno kraljico na kolena, ves solzan ji je poljubljaval roko in šepetal: "Jaz te ljubim, jaz te ljubim... Ali me imaš tudi ti malo rada...?"

Da, kje so tisti lepi časi? Ni jih več in nikdar več se ne vrnejo. Dandanes ne more fant ob taki priliki pasti pred dekletom na kolena. Ne more in ne more — ker mu dekle ponavadi na kolenih sedi.

*

Neki newyorški časopis pravi, da je fašizem v Združenih državah nemogoč.

Da, fašizem v Združenih državah je nemogoč.

Kajti če bi bil v Združenih državah fašizem, bi hotel biti vsak politik Mussolini.

*

Časnikasko poročilo se glasi:

Vsled pomanjkanja deževja je velikanski Ashokan rezervar v Catskills, ki oskrbuje mesto New York, z vodo, skoro popolnoma suh.

Department za vodo poziva prebivalce naj uporabljajo kolikor mogoče malo vode, ker jo bo sicer zmanjkalo.

Ko je prečital dragi rojak v Downtownu poročilo, da bo vode zmanjkalo, je rekel "I don't care" ter je šel in kupil še petdeset baksgrozdiča.

*

Ameriški državni zakladničar Mellon se je mudi več mesecev v Evropi.

Te dni se je vrnil v Združene države.

Ko so ga časnikarski poročevalci vprašali, kakšen je finančni položaj v Evropi, je gospod Mellon dvodratno molčal.

In s tem molkom je gospod Mellon vse povedal.

*

Neki Amerikanec je kupil od benediktinskega samostana v St. Pavlu na Korškem Gutenbergovo sv. Pismo za četrtil milijona dolarjev.

Svota je naravnost ogromna.

Toda nekateri nauki, ki so v njem, so še dosti večje vrednosti.

*

Albanski vstaši so zavzeli Skader.

Ljudje so pa že domnevali, da je Albanijo vrag vzel. Pa kot kaže je še ni.

In dokler je ne bo, ne bo miru na Balkanu.

*

Vzemimo, da bi Antisalonka ligo danes bankrotirala. Bog ve, koliko poslancev, bi jutri za sušo glasovali?

Po 4% obresti
za vloge na

SPECIAL INTEREST ACCOUNT

Naše mesečno obrestovanje je ugodno ne samo ako vložite, temveč tudi ako dvignete. Obresti plačamo za vse pretekle mesece do konca onega pred dvigom. Zato priporočamo vlagati denar pri nas tudi onim, ki ga nameravajo v kratkem zopet dvigniti.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Bacilonosci.

Splošno znano je, da si vrši razmnoževanje nalezljivih boleznih, potom mikroorganizmov, to je malih živih bitij, ki se ugnezdijo v telesu človeka ali živali, se tu z veliko naglico množe in povzročajo s strupenimi snovmi, katere izločajo, najrazličnejše nalezljive bolezni. Znanost je po zaslugah Pasteur-ja, Koeha in drugih o pomenu teh mikro-organizmov za pričetek razvoja in potek nalezljivih boleznih dobro poučena in ima deloma tudi sredstva, te bolezni preprečiti, oziroma zatreti. Povzročitelji tuberkuloze, tifusa, griže, kolere, davice in mnogih drugih boleznih so dobro poznani in njih življenjski in razvojni pogoji preiskani, toda da jih je mogoče gojiti v laboratorijih in jih uporabljati za cepljenje proti boleznim. Seveda pa niso še daleko znani vsi povzročitelji boleznih. Slučaj je nanesel, da je baš povzročitelj boleznih, ki jo z največjo sigurnostjo lahko preprečimo, to je povzročitelj koz, še vedno ne odkrit. In vendar je temu že sto let, odkar je ženijski angleški zdravnik Edvard Jenner, navedel sredstva, kako ustrahovati to strašno bolezen, ki je v prejšnjih stoletjih letno zahtevala tisoče in tisoče žrtev.

Mnogo je še neresenih vprašanj, toda kljub vsemu temu ne more biti dvoma, da je moderna bakteriologija in znanost o imuniteti dosegla sijajne uspehe, ki so velike važnosti za splošno pobljanje bolezni in kug. Ne eni strani se lahko ponaša zdravljenje nalezljivih boleznih z bogatimi uspehi — omenjeni naj bodo le načini zdravljenja: davice z serumom, zdravljenje sifilide, malarije, — na drugi stran pa je slavlila preprečitev bolezni, profilaksa, sijajne zmage. Omeniti je treba v prvi vrsti uspehe umetnega cepljenja. Proti kozam, cepljenje proti drugim najrazličnejšim boleznim, nadalje izvajanje higienskih predpisov glede kontrole pitne vode, odstranitve za zdravje škodljivih odpadkov, blata itd., kakor tudi uničevanje mrčesa. Danes je splošno znano, kako velikega pomena je bila za časa svetovne vojne odstranitev uši za uspešen boj proti pegumatemu in povratnemu legarju, kajti uši so edini in izključni prenašalec teh zavratnih boleznih, kakor tudi izključno komarji Anofeles prenašajo malarijo. Vedno pa se razširjajo bolezni na ta način, da imajo v obolelem človeku nekaj centrura. Vedno tvorijo oboleti človek izhodišče za razširjanje kali. V njem imajo vse nove oboletosti svoj izvor, bodisi da se vrši prenos neposredno od človeka na človeka po izločilih, ki vsebujejo mikrobo (slina, blato, seč) ali po drugem mediju, ki je bil onesnažen po bolniku (pitna voda, živila, jedilno orodje, žepni robei) ali pa mrčes prenaša kali od enega človeka na drugega. Vedno pa ostane oboleli človek izhodišče okuženega ognjišča, čeprav so za razširjanje kali najrazličnejša pota: Tuberkuloza, influenza, pljučnica, skrlatinka, ospice, davica, se lahko razpasejo z malim kapljicami slin, ki jih razširja bolnik, kadar kašlja ali pa po predmetih, s temi kapljicami onesnaženih. Trebušni legar se razširja samo po izločilih bolnika (blato in seč) ali z živil in predmeti, ki so bili onesnaženi z izločili. Komar, ki prinaša malarijo in uš, ki prenaša pegasti legar, more le tedaj razširjati okuženje, če se je sama okužila na bolnem človeku in so se te kali v njenem telesu razvile.

Kakor v vseh velikih vojnah, tako so se tudi v zadnji svetovni vojni nalezljive bolezni silno razpale. Temu se ne smemo čuditi, če pomislimo na dolgo časa trajajočo vojno, na silne množice ljudi, ki so si stali nasproti in to večinoma na omejenem prostoru. Širila se je griža, trebušni legar ali tifus, paratifus, pegasti legar, v pretečni večini črvesna oboletost. Mnogo obolelih je bolezen srečno prestalo, vendar pa s tem še ni bil konec razširjanja bolezni.

Ne ostanejo namreč vsi ljudje, ki ozdravijo za nalezljivo boleznijo, brez kali one bolezni. Če mešee, da celo še leta imajo v svojem telesu povzročitelje prestane bolezni, ne da bi se to na zunanji kaj poznalo. Posebno poučen primer, kako po takem nosilcu bacilov lahko nastane cela epidemija, nam nudi slučaj epidemije leta 1914. pri nekem polku, pri katerem je zbolelo v kratkem času preko 200 ljudi na tifusu. Pitna voda ali pa mleko nista torej mogla biti vzrok epidemije, kajti v tem slučaju bi morali zboleli tudi meščani, ki pa so bili vsi zdravi. Ognjišče infekcije je moralo potemtakem biti v moštvo. Natančna bakteriološka preiskava je potrdila to domnevo. Izkazalo se je, da je neka ženska, ki je prestala tifus pred dvanajstimi leti, še vedno izločevala bacile vsebujoče blato in s tem postala vir, hitro se razširjajoče bolezni. Ta ženska je bila namočena v kuhinji za moštvo. Seveda ni nikoli slutila, da je baš ona usodopolna nosilka bacilov! Potom nosilke bacilov so prišle kali tifusa na kuhan krompir in ker nudi ta kalem tifusa izredno ugodne pogoje za razvoj, se se na krompirju hitro razmnožile in prišle še istega dne v črevno tistih, ki so krompir zavžili in povzročili tudi bolezen.

V tem slučaju se tifus ni razpasil epidemično po celem mestu, temveč je bil omejen na eno samo ognjišče, t. j. na vojašnico. V takih slučajih govorimo o epidemičnem širjenju bolezni. Slični slučajji so bili že prej znani. Toda šele, odkar vemo, da zamorejo gojiti ljudje v svojem organizmu skoli leta bacile tifusa in jih bodisi na ta ali on način prenesti na zdrave ljudi, šele od tedaj so si zagonetni pojavi bolezni popolnoma pojasnjeni.

Znajo je tudi dejstvo, da imamo takozvane hiše tifusa, v katerih obolevajo vedno nove osebe na tifusu. Skoro vedno so se taki slučajji pojavnili z izsleditvijo bacilonoscev v teh hišah.

Tifus nam je znan kot poznata infekcijska bolezen, ki se pojavlja z hudo mrzlico. Po treh, štirih ali petih tednih je akutna bolezen večinoma premagana po naravnih protistrupih, ki jih organizem sam tvori; zamore se pa ta bolezen del časa zavleči. Iz raznih raziskovanj pa vemo, da se prenehanjem bolezniskih znakov niso vedno odstranjeni tudi bacili tifusa. V nekaterih, po najnovejših raziskovanjih, v petih od sto slučajih ostane telo kronično inficirano z bacili tifusa, še mesece, da celo leta po prestani bolezni.

Bacilonosci tvorijo torej stalno nevarnost za ljudi, s katerimi prihajajo v dotiko.

Ker so popolnoma zdravi, jih seveda ni mogoče oropati svobode za cela leta, s tem, da bi jih držali zaprte v bolnici ali pa v kakem zavodu. Kajti oni sami so infekcijsko srečno prestali in v svojem organizmu razpolagajo z zadostnimi protistrupi, da morejo preprečiti vsak škodljiv učinek bacilov tifusa v lastnem telesu. Ali drugi ljudje, ki niso zavarovani proti tifusu in ki torej niso na naraven način imunizirani, so trajno izpostavljeni nevarnosti okužitve s strani bacilonoscev.

Kali, ki so za bacilonoseca samega neškodljive, postanejo kar najbolj nevarne, kakor hitro pridejo v tuje, še neokuženo telo. To je znano tudi o mnogih drugih vrstah bakterijev. Tako n. pr. iz gube gonokoki, povzročitelji kapavice, tekoma časa in po prestani bolezni svoj učinek na telo v katerem so se naselili. Kako hitro pridejo v telo zdravega, zadobite tekom par dni vso svojo prejšnjo silo in povzročijo karakteristične znake okužitve.

Druga taka bolezen, ki je prav pogosto zanešana po bacilonoscih je davica. Praviloma izginejo bacili davice iz grla in iz žrela bolelega v štirih do šestih tednih, včasih tudi prej. Ker imajo te kali karakteristično obliko, jih bakteriološko z veliko sigurnostjo določimo s tem, da preiščemo delce bele povlake, ki se tvorijo pri tej bolezni v ustih in žrelu. V podobnih slučajih pa se dajo bacili davice dokazati še cele mesece po

NARODNI PRAZNIK V SANTA BARBARA

V Santa Barbari v Californiji se vrše vsako leto velike slovesnosti. Letos se jih je udeležil tudi W. G. McAdoo, ki ga vidite v pestri narodni noši na konju.

prestani bolezni. Dotični človek se čuti popolnoma zdravega in nima nikakih bolečin, ker njegov organizem je stvoril že vse potrebne protistrupe, tako da onemogoči bacilom škodljivo delovanje, dokler se nahajajo v njegovem organizmu. Pač ni treba podarjati, da je tudi ta stalno nevarnost za okolico in to tembolj, ker se davica lahko prenese s kapljicami iz ust, slino itd.

Po stanju današnjih raziskovanj sodeč, bolniki na difteriji, odnosno taki, ki so to bolezen prestali, daleko prej prenehajo biti bacilonosci, kakor oni pri tifusu. Za krajšo dobo bo skoro vedno možno izolirati otroke, bodisi v bolnici ali pa doma, jim preprečiti obisk šole in slično. Vse te varnostne mere pa je skoro nemogoče polvzeti proti bacilonoscem po tifusu. Ker pa hočejo biti zdravi ljudje zavarovani proti takim virom okužitve, je v resnici težko najti pravi izhod, ne da bi pri tem trpela osebna svoboda dotičnika. Predvsem je tu na mestu, dotičnike poučiti o njihovem stanju in jih opozoriti, da prizadenejo lahko z lahkomišljenim ravnanjem mnogo gorja drugim ljudem. Skrajna snaga in izdatno razkuževanje je najmanj, kar se lahko zahteva od njih. Razven tega zahteva higiena, da se takih ljudi ne pripušča k pripravljanju živil in hrane, niti v obiti niti doma. Če bi radi tega trpel zaslugek dotičnika, bi pač morala država v interesu ljudskega zdravja skrbeti za primerno odškodnino.

Na kak način pa prenašajo bacilonosci kali na druge, zdrave osebe?

Tó vprašanje je zelo upravičeno, ker se izločajo kali z blatom in sečjo, na splošno pa te izločene snovi ne pridejo v ustno doplino zdravih ljudi. Vendar ostanejo neznatne količine teh snovi na prstih, osebo pri zanemarjanju potrebnih predpisov snage. Če pomislimo, da predstavlja človeško blato v gotovih slučajih nekako čisto kulturo teh škodljivih kali, tedaj nam pač postane povsem umljivo, da zadostuje za izbruh bolezni malenkostne delec blata ali seči, ki je prišel po umazanih dokah dotičnega bacilonosa na hrano, v pitno vodo in druga taka sredstva, ne katerih se vrši prenos kali.

K razširjevanju pripomore tudi dejstvo, da se bacili tifusa množijo tudi izven človeškega organizma. Zato si ni težko razlagati širjenja grozne epidemije tifusa v Srbiji za časa svetovne vojne, kjer so zbolelo po par dnevih cele sanitetne čete, ki so prišle na pomoč v dotične kraje. Statistika nam kaže, da so ženske v večjem številu nosilke bacilov, nego moški; na en slučaj moškega bacilonosa pridejo štirje ženski. To dejstvo se je skušalo spraviti v zvezo z pogostejšim obolevanjem žensk na žolčnem kamnu. Ugotovljeno je, da temelji kronično izločanje bacilov v blatu vedno na okužitvi žolčnega mehurja, izločanje bacilov po seči pa na vgnezditev bacilov v ledvično tkano. Iz teh žlez pridejo bacili po blatu ali seči na prosto.

Kaspijsko jezero se suši.

Nikoli ni še bilo Kaspijsko jezero tako plitvo kakor letos. Vodna gladina se je v času od 1. 1918 do sedaj znižala skoraj za 2 metra. To dejstvo končno veljavno dokazuje, da ni odvisna globina jezera od dežja in one množine vode, katero prinaša Volga. Merodajno je stalno tektonično zvišanje vzhodnega dela kavkaškega medmorja. Najhujeje je, da se zvišuje obala neenakomerno. Na Apšeronskem polotoku, blizu znanega Bakuja je morje naprimer vedno 25 centimetrov bolj plitvo kakor pa v Petrovsku. Obalasti so pričele natančno beležiti nadaljne izpremembe morske gladine, ki bodo imele jako žalostne posledice za kaspijsko paroplovbo. Človeška brezmočnost je tembolj očitna, ker ni imela Volga že več sto let toliko vode kakor lani. Zdaj, po treh mesecih povodnji je še vedno za tri metre višja od normala in le počasi nazaduje. ni. Zdaj, po treh mesecih povodnji ob Volgi znašajo čez šest milijonov rubljev.

Pogumna deklica.

Te dni je padel mal dečko, C'itari Darco po imenu, v Milanu v kanal Naviglio. Na obrežju se je kmalu nabrala velika množica ljudi, ki jih je bilo več sto, ki so gledali otrokovo borbo z vodnim elementom. Kričali so in vpili na pomoč, a nobenemu ni padlo v glavo, da bi nesrečnemu, ki je galgal v vodi, priskočil na pomoč.

Tedaj pa se je prinrla skozi vrste vpijočih strahopetcev mlada dama, elegantno oblečena. Brez pomisleka je skočila v deroč vodo, pograbila otroka, ki je že v tretje izginjal pod vodo, in ga živega in zdravega srečno privela na suho. Ta dogodek se je pripetil v laškem mestu Milanu. In ime junakinje? Bila je ruska princeznica Galicin, stara komaj 17 let.

ADVERTISE in GLAS NARODA

O ŠEFU SOVJETSKE POLICIJE

O malokaterem možu sedanosti so mnenja tako deljena, kakor o ravnokar preminulem vodji ruskih komunistov Dzerdzinskem. — Nihče pred njim ni bil še tako zelo osovražen kakor on, in le malokdo je žel toliko priznanja kot on.

"Meč revolucije" ga imenujejo njegovi somišljeniki. "Junak oktoberse revolucije", ta naslov mu daje obsmrtni komunike moskovske internacionale. "Grozoviti rabelj", pravijo o njem protiboljševiški časopisi in pišejo, da njegova strahovita dejanja prekašajo grozovitosti francoske revolucije in strahovlado Ivana Groznega ter tartarskih kanov.

Resnica pa je le ena. Gotovo je, da je Dzerdzinski poleg Lenina in Trockega najmočnejša osebnost ruske revolucije, ki se ima v prvi vrsti zahvaliti energiji in neizprosni doslednosti Dzerdzinskega, da je bila zmagovita.

Feliks Dzerdzinski se je rodil v Vilni leta 1877. Leta 1895 je vstopil v litavsko socialno demokratiško stranko. Od tedaj naprej je posvetil vse svoje sile propagandi za socializem. Bil je ponovno v jekah in pregnanstvu. Sedem let je bil v pregnanstvu v Sibiriji, iz katere je končno ubežal, pa se je nato zopet naselil v Rusiji. Leta 1912 je bil obsojen na šest let ječe v Moskvi. Tam ga je zatekla tudi januarska revolucija leta 1917, ki ga je oprostila zapor. Vsega skupaj je prebil v ječi 12 let.

Ko so boljševiki osvojili vladu, se je Dzerdzinski takoj pričel udeleževati kot izborni organizator. Po Urickem in Volodarskem je prevzel vodstvo Čeke, ruske policije.

Kot vrhovni policijski načelnik in komisar za notranje zadeve je spoznal, da se je treba z brezobzirnimi sredstvi boriti za proletarsko diktaturo. V tedanjih časih, ko so demobilizirani milijoni poplavalji Rusijo, ropali in pustili, ko je grozila protirevolucija s Kolčakom, Judeničem in Wranglom na čelu, tedaj se je njegova hipoteza obnesla, čeprav je preteklo mnogo krvi.

Dzerdzinski je s skrajnimi, drastičnimi sredstvi ustvaril v sovjetski Rusiji normalne razmere. Z nasiljem je izgnal iz Rusije nasilje, tako da vlada v Rusiji danes mir.

Ko je dovršil pri Čeki svojo nalogo, je prevzel komisarjat za gospodarstvo in njegova zasluga je tudi, da se je rusko gospodarstvo okrepilo.

S svojo neizčrpano energijo je sovjetski Rusiji mnogo koristil, enako je mnogo, zelo mnogo, škodoval njenim nasprotnikom, ki jih je v Rusiji popolnoma iztrebil. — Umevno so torej različna čustva o njegovi smrti.

Njegovo truplo je bilo izpostavljeno v palači strokovnih zvez v Moskvi. V znak žalosti so bile odpovedane vse predstave v gledališčih in druge zabave.

Vzrok smrti Dzerdzinskega še ni jasn. Oficijsken komunike pravi, da ga je zadela srčna kap, pojavilo se se pa tudi glasovi, da je podlegel zastrupljenju.

POGUMNA DEKLICA

Te dni je padel mal dečko, C'itari Darco po imenu, v Milanu v kanal Naviglio. Na obrežju se je kmalu nabrala velika množica ljudi, ki jih je bilo več sto, ki so gledali otrokovo borbo z vodnim elementom. Kričali so in vpili na pomoč, a nobenemu ni padlo v glavo, da bi nesrečnemu, ki je galgal v vodi, priskočil na pomoč.

Tedaj pa se je prinrla skozi vrste vpijočih strahopetcev mlada dama, elegantno oblečena. Brez pomisleka je skočila v deroč vodo, pograbila otroka, ki je že v tretje izginjal pod vodo, in ga živega in zdravega srečno privela na suho. Ta dogodek se je pripetil v laškem mestu Milanu. In ime junakinje? Bila je ruska princeznica Galicin, stara komaj 17 let.

SEZNAM KNJIG VODNIKOVE DRUŽBE

ki izidejo oktobra meseca.

STRAŠNA SMRT.

Prebivalec vasi Kvasa in Biline v Podkarpatski Rusiji vzemirja že dalj časa medved, ki se skriva v bližnjem gozdu in napada črede na paši v planinah. Raztrgal in požrl je že več ovac. Medved se skriva v pragozdu med vasio Kvasa in Kvašovsko Poljano. Od tod napada živino in sicer običajno ob temnih deževnih nočeh. Tedaj ga namreč love v gostem pragozdu ne morejo izslediti. — Zato so morali kmetje letos zelo zgodaj odgnati živino domov s planin v dolino. Te dni so odšli pastirji v planine, in ko so prignali živino domov, je najstarejši pastir opazil, da manjka ena telica. Poklical je svojega tovariša in odšla sta proti pragozdu, da bi našla izgubljeno telico.

Pastir je iskal ob gozdu, njegov tovariš pa kakih sto metrov v gozdu. Naenkrat je začul pastir obupne klice na pomoč. Skočil je v gozd in zagledal grozen prizor. — Pred tovarišem je namreč stal na zadnjih nogah velik črn medved in se pripravljal, da plane na svojo žrtev. Ker tovariš ni imel orožja, je splezal naglo na bližnje drevo. Medved se je očividno ustrašil dveh nasprotnikov, zato jo je odkuril v gozd. Pastir je hitel na vso moč v bližnjo drvarsko kočico, ki je bila k nesreči oddaljena 6 kilometrov. Tu je alarmiral pet drvarjev, ki so se za silo oborožili, vzeli s sabo lovške pse in hiteli nesrečnemu na pomoč. Pastirjev tovariš je ostal namreč na drevesu. Našli so ga v groznem stanju. Siromak je ležal ves okrvavljen pod drevesom. Sprednji del obraza mu je medved odgriznil, ostal je samo zadnji del lobanje. — Na prsli so se mu poznali globoki sledovi medvedjih taci. Na desni roki je imel globoko rano, desna noga je bila v kolenu popolnoma razmesarjena, leva pa nad stopalom odgriznjena. Nesrečnej je bil še živ, toda že med prenosom v dolino je umrl.

VROČINSKI VAL NAD LONDONOM.

Vročinski val, ki že nekaj dni spravlja prebivalce te dežele v obup, je zdaj zajel tudi Anglijo, kjer imajo podnevi s senci 31 stopinj C vročine. V Londonu se ljudje kar opotekajo; rešilni vozovi spravljajo v bolnice številne pante, ki obnemorejo na ulici. V londonskih predmestjih prenočujejo ljudje večinoma kar v vrtovih ali drugod na prostem.

SEZNAM KNJIG VODNIKOVE DRUŽBE

ki izidejo oktobra meseca.

1. Velika pratika za leto 1927.

2. Iz skrivnosti prirode — poljudno znanstveni spisi.

3. Juš Kozak; Beli mecesen — povesti.

4. Vladimir Levstik: Kladiivo pravice — povest iz vojne dobe.

Vsi oni, ki so plačali članarino, jih bodo prejeli po pošti naravnost iz Ljubljane. Natančen čas bomo že pravočasno poročali. Vsakdo, ki se je medtem morda selil, mora skrbeti, da bo knjige dobil na naslovu, ki ga je naznačil takrat, ko je plačal naročnino.

Mi smo posebej naročili par sto iztisov, da lahko ustrezemo tudi onim, ki še niso člani te družbe. Velika pratika, kakor vse ostale knjige bodo jako zanimive.

CENA 4 KNJIGAM JE

\$1.50

Poslajte z naročilom natančen naslov in potrebno svoto in poslali vam jih bomo poštneine prosto, dokler zaloga ne poide.

Vsa tozadevna pisma naslovite na:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

IGRALKA IN MILIJONAR

Kraljevi Hradek na Češkem je bil te dni priča drzne sleparije. Junaka senzacionalne afere sta znani juvelir K. in filmska igralka Evgenija Kaiser. V najlepšem hotelu se je nastanila krasotica, ki je vzbujala splošno pozornost. Kmalu se je seznanil z njo milijonar K. Krasotica se mu je predstavila kot zastopnica praškega "Foxfilma", in milijonar je bil tako očaran, da ji je ponudil svojo roko, srce in vse, kar je še imel poleg teh dveh dragocenosti. Lepa Evgenija je seveda vse to hvaležno sprejela. Ne da bi čakala na poroko, se je preselila iz hotela v milijonarjevo vilo, kjer se je kmalu počutila kakor doma. Juvelir je bil zelo srečen. Evgenija mu je pomagala celo v trgovini. Določila sta dan poroke in srečni draguljar je vozil svojo ljubico z avtomobilom v okolico, da bi se do poroke ne dolgočasila.

Končno je prišlo do poloma. 12. avgusta je namreč Evgenija izjavila, da mora po unjnih opravkih odpotovati v Prago. In res je odpotovala. Po njenem odhodu je zaljubljeni draguljar ugotovil, da je filmska diva odnesla mnogo njegovih dragocenosti, čijih vrednost se ceni na več stotisoč čeških kron. Milijonar je ogradil nezvesto ljubico polietiji, ki jo je začel takoj iskati. Našli so jo na Vinohradih v privatnem stanovanju, kjer se je že zabavala z drugim ljubimeem. Tatvino je takoj priznala. Polietija je ugotovila, da Evgenija ni bila uslužbena pri Foxfilmu in da sploh s filmom nima nikakega opravka.

Premesčen je

iz Gorice v Sondrio v Lombardiji preiskovalni sodnik dr. de Gironcoli. Premesčenec je rojen Gorican.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujete v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

AVSTRALEC

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za "GLAS NARODA" priredil G. P.

44

(Nadaljevanje.)

— Ne, Lota, ne vrjemi tega. Veseli me seveda, da vama bo ohranjen dom in nekoliko sem seveda tudi mislila na vaju. V glavnem pa sem sprejela ponudbo Ralfa, ker ga tako visoko cenim in ker se čutim varno v njegovi oskrbi pred vsemi viharji življenja.

Lota je pritisnila svoj obraz na ramo sestre. Ni si drznila dvigniti oči, a rekla je:

— Ti ga vendar ne ljubiš, Dagmar?

Dagmar je vzdihnila.

— Bodi mirna, Lota, jaz vem, kaj teži tvoje pošteno srce. To skrb pa pusti na strani. Jaz ne varam Ralfa. Rekla sem mu, da ga ne ljubim kot bi moral biti ljubljene. Vse sem mu pošteno zaupala, kar sem mu morala reči, da lahko obstojim pred samo seboj. Kljub temu pa me hoče napraviti za svojo ženo ter trdi, da je zanj sreča, če me more ščititi. On je tako dober tako izvanredno dober.

Tedaj je dvignila Lota glavo ter se ozrla v sestro z mokrim očmi.

— Da, on je plemenit človek. In sedaj sem vesela, ker vem, da si mu pošteno vse povedala. Kako sem mogla le misliti, da bi mogla ravnati pošteno, moja ponosna, resnično ljubeča sestra. Kako škoda, da ga ne moreš ljubiti kot zasluži. Ljubi Bog pa bo povedel tvoje srce k njemu ter bo uredil tako, da bosta postala srečna. Kot ustvarjena sta drug za drugega.

Smejljaje je pogladila Dagmar njeno lice.

— Ralf je bil tako ginjač v svojem veselju, da me je bilo skoro sram. Saj prihajam vendar k njemu s praznimi rokami.

Te zadnje besede so se izvile kot obotavljaje iz ust Dagmar. Lota se je oklenila sestre, polna skrbi.

— Dagmar, — ljuba Dagmar!

Dagmar pa je zopet porazila v sebi vse, kar se je hotelo v njenem sreču upirati proti tej zvezi.

— Ne glej tako preplašeno, mala Lota. Vse je v najlepšem redu. Jaz nisem nesrečna, ravno nasprotno, veseli me, da morem osrečiti Ralfa. In v kolikor je v moji moči, bom to tudi storila. Mati Ralfa nama je že odala svoj blagoslov in tudi ona pozna moje skrbi in pomisleke, a je smatrala vendar za dobro in pravilno, da sem sprejela snubitev njenega sina. Kakšna lepa, dobra, nesebična mati.

Trdno je objela Lota svojo sestro.

— Da, Dagmar, kdor ima tako mater, mora biti dober in plemenit.

Dagmar je slutila, kaj se vrši v Loti. Prisrčno jo je poljubila.

— Vsi ljudje vendar ne morejo biti enaki, Lota, in ena mati ni taka kot je druga. Na razmišljaj o tem. Saj imaš mene kot imam jaz tebe.

Lota je zatrla solze ter prikimala.

— Če bi ne bilo tebe, Dagmar, potem mislim, da bi postala strašna ženska.

— Hvala Bogu si zelo ljubezniva ženska, Lota. Sedaj pa pojdiva k mami. Bojim se, kako bo sprejela novico.

Lota je prikimala.

— Jaz vem, ker je govorila o tem, da moraš napraviti dobro partijo in ker ti bi sedaj rekla, da si pametno postopala.

— Kako dobro me razumeš, Lota! Ravno tega se bojim.

— Pomagala ti bom, v kolikor morem Dagmar. Sedaj pa ti hočem prav od srca želeči srečo, moja ljuba, zlata sestra. Če bi le vedela da zreš z veseljem zaupanjem v bodočnost, bi me prav prisrčno veselilo, da bo postal Ralf Jansen moj svak.

Sestri sta se srčno poljubili ter odšli skupaj k materi.

Gospa Helena je nekoliko raztreseno dvignila pogled z modnega lista, ko sta vstopili njeni hčerki.

— Ali imaš par minut časa, zame, mama? — je vprašala kontesa.

Gospa Helena je potisnila od sebe modni list.

— Časa dovolj, Dagmar. Mislim, da je to sedaj edino, na čemur se trpim pomanjkanja. Ali hočeš kaj posebnega od mene?

— Moram ti sporočiti nekaj, kar te bo zanimalo.

Gospa Helena si je podprla glavo z roko.

— Upam, da ni nič neprijetnega.

— Ne, mama, ravno nasprotno, veselilo te bo.

— Potem le hitro na dan. Prijetno novico zelo potrebujem po vsej tej jezi in bedi. Torej govori.

Dagmar je globoko vzdihnila.

— Ralf Jansen bo prišel danes popoldne k tebi ter te prosil, da privoliš v najino zaroko. Ravnokar sem mu dala svojo besedo.

Gospa Helena je skočila na noge ter padla hčerki krog vratu.

— Moje ljubo, drago dete, kako vesela sem te novice. Nisem si drznila upati, da boš tako pametna in da boš tako hitro sledila mojemu nasvetu.

Obraz Dagmar je postal resen.

— Tega ne smeš tako pojmovati, mama. Dala sem Ralfu svojo besedo, ker ga zelo visoko cenim in ker sem mu naklonjena, ne pa raditega, ker je takozvana dobra partija. Prosim te nujno, da poimiš mojo zaroko v tem smislu. Jaz mislim, da je Ralf vreden, da se ga izbere radi njega samega.

Lota je napravila za hrbtom Dagmar materi znamenje, naj bo previdna. Gospa Helena je takoj izpremenila svojo taktiko.

— Dete, kdo pa pravi to! Jaz zelo simpatiziram s tem izvrstnim, mladim možem. Samoposebi umevno mi je srčno dobrodošel kot zet. In tebi, dete moje, želim prav iz sreče srečo. To je bila res enkrat vesela novica. Mislim, da nas je nebo že popolnoma zapustilo.

Gospa Helena si je s svojim robcem hitro obrisala par solz, katere je imela vedno na razpolago za take prilike ter objela svojo hčerko. Hotela je slišati najmanjše podrobnosti. Dagmar pa ji je sporočila le vse zunanosti. Nemogoče je bilo zaupati materi to, kar jo je navdajalo.

Gospa Helena se je takoj zopet zdel svet kot cvetoč vrt. Bila je veselo razburjena, zidala je gradove in oblake, ki pa so imeli sedaj trdnjaki temelj ter sedla zopet k svojim modnim listom, seveda z povsem novimi načrti. Ko je prišel popoldne Ralf Jansen, je bil veselo sprejet.

Lota je hitro končala vso cerimonijelost. Brez obotavljanja je skočila svojemu svaku krog vratu, ga srčno poljubila ter rekla, o mahujoč med jokom in smehom:

— Sedaj si moj dragi brat Ralf. Cerimonij midva itak ne ljubiva, ker ne pride pri tem srce do svojih pravic. Želim ti prav iz srca srečo. Dobil si ljubo, zlato ženo in Dagmar bo dobila moža kot ga ne more najti boljšega. Bodita srečna.

Ralf je smejljaje zrl vanjo ter se ozrl nato proti Dagmar.

ODLIKOVALNA PŠA

Mrs. Marion Murphy v Arlington, Va., ima dvoje psov, ki sta še na vseh razstavah odnesla prvo nagrado. Psa sta zavarovana za neverjetno visoko svoto denarja.

— Si bova pač prizadevala, da izpolniva tvojo željo, draga sestra Lota. Kaj ne, Dagmar?

Prijazno mu je prikimala.

— Mislim, da tudi, ne da bi si dosti prizadevala, — je rekla, navidezno veselo.

Tedaj je hitro stopil k njej ter ji poljubil roko.

— Hvala ti za to besedo, Dagmar.

In tako se je zgodilo vse, kar spada k pravi zaroki.

(Dalje prihodnjik.)

Fr. Ž:

Častni Ribničan.

V Beogradu jako hvalevredno štedijo, presenetljivo in velikopotezno. Ne vem, od kod je in kako se piše oni gospod, ki ima tamkaj v rokah štedenje! pa naj bo kdorkoli — Ribničani so sklenili, da ga bodo imenovali za častnega Ribničana.

Namreč je njega dni živel Ribničan Matevž, tudi jako varčen mož, mož s slavnim kobilico, ki si je z njo prizadeval, da bi se privadila in bi živela brez krme in stroškov. Skoro se mu je posrečilo in bi jo bil privadil; kar se mu je uprla in zavratno protipostavno erknila — to ni bilo lepo!

Tega je že davno. Zdaj so oni v Ribnici ponosni, da imajo v Beogradu imenitnega rojaka — če ni rojak po kavi, je vsaj po duhu — ki bo ranjkega Matevža še prekosil.

Jako nezasišeno je, kako štedijo v Beogradu, in smo srečni, da smo deležni štedenja tudi v Ljubljani in povsod in sploh.

Izvzeti so od štedenja le oni, ki ne goje v svojih nedrih rodoljubni in požrtvovalni, kar pa ni častno, nikakor ne. S ponosom zre domovina mili kraj na svoje sinove, kateri smo rodoljubci in požrtvovalni, zanaša se na nas in pričakuje, da bomo vztrajali še naprej in ne bomo sledili ribniško kobilico, ki je napravila narodni škandal in takorekoč erknila! —

Štedijo pa v Beogradu jako izvorno, čuda premišljeno in na vsake vrste načine.

Štedi se tudi drugod, štedi ves svet. Pa nikoder ne štedijo tako zgledno, kakor v Beogradu, in resnično zasluži dotični gospod spomenik — če ne spomenika, pa vsaj, da pride v muzej.

Ena pot, kako da štedijo, je na primer ta, da ne plačujejo dolga.

Ta pot se je v zasebnem gospodarstvu že davno obnesla; marsikdo si je po tej poti že opomogel in postal ugleden in veljak. Kajti je neverjetno, kako kvarno je plačevanje dolgov, kako je v zapreko gmotnemu blagostanju.

Tudi v Beogradu so s bistrim očesom spoznali to najpaznejšo rakrano slehernega uspešnega gospodarstva in so z radikalno roko se lotili, da jo izlečijo. In ne plačujejo več, kar so dolžni. Kratkoterminalno in tako je: dolgov ne plačujejo!

Ob tem se seveda ne morejo ozirati na kakšne koli ozire.

To naj bi vsi, ki jim v nedrih bije rodoljubben in požrtvovalen, rodoljubno in požrtvovalno upoštevali! Ne pa pikre besede renčati tjakaj v Beograd!

Zadnjič je stal v novinah osemdeset let stari nadučitelj, ki mu SHS, mili kraj, dolguje ne vem ali šest- ali osemnajst tisoč Din na zaostali pokojnini in še je stalo, da bi stari gospod rad še tokraj groba doživel, da mu jih izplačajo. Genljivo je potožil, da nič ne zaležejo obilne njegove prošnje.

SHS, mili kraj, se je bridko pritožil, kakšna je ta pravica, da bi moral plačati dolgoce, ko je vendar sklenil, da jih ne bo. Ali velja njegova beseda ali ne! Toda mu ni pomagala pritožba, višja sodnija je potrdila razsodbo prve stopnje in je bilo zopet za štiri tisoč dinarjev več stroškov, ki jih mora plačati SHS.

SHS ni odnehal in se je pritožil naprej. Izgubil je tudi to pritožbo in bil obsojen v nove stroške in je bil sedaj dolžan mesto trideset tisoč, že šest in štirideset.

Plačal pa le ni, zakaj v Beogradu resnično štedijo in ni to nikakšna šala. Zraven jim je krvavelo srce, da ne morejo obrtniku plačati trdo zasluženih žuljev — toda red nad vse!

Mojstru je takisto krvavelo srce, in ker le ni bilo plačila, mu je srce še bolj krvavelo in je najel eksekutorja in ga poslal nad SHS, mili kraj, da je zarubil vse stole na Velikem županstvu, da uradniki nimajo več kam sedeti, in vse pljuvalke, da nimajo več kam pljuvati, in vse tintnike, da nimajo kam pomakati peres. In so sami stroški sedaj že narasli na dvest tisoč. In je dejal vrli mojster, da ne bo nikdar opustil razobešanja zastav, ako bo količkaj vreme, da se mu pa vendar smilijo žena in otroci, ako bi prišli na kant; rajši da bo dal zarubiti tudi še velik boben vojaške muzike in zlato porto na llačah gospoda vratarja v vladni palači, pa naj se potem podere svet!

To so velike stvari, ki jih ne razume vsakdo, seveda ne, toda vsi jih občudujemo.

In pripovedujejo, da je vse polno takih pravih zoper SHS in stroškov in rubežni — kaj bi jih ne bilo, ko v Beogradu štedijo!

Neusmiljeno štedijo in so si n. pr. izmislili še to, da bodo na železnica sploh odpravili vse izdatke in odpustili vse osebe, od strojevodij do direktorjev; samo enega da bodo pridržali, onega, ki prodaja vozne listke in zanje pobira denar.

In pripovedujejo še več takih historij.

Zato ni zastoj, da so Ribničani onega v Beogradu izbrali za častnega Ribničana. Naročili so mu diplomu in je diplomu že narejena. Le plačati je nočejo, ampak pravijo:

“V nadležnost!” in da “nema kredita”. Umetnik jim brez plačila ne da diplome in jih toži in sedaj ne vem, kaj bo in ali ne bo Beograd užaljen.

SMRT POLJSKEGA PESNIKA

Iz Varšave se poroča: — Dne 1. avgusta je umrl v Zakopanah sodobni poljski pesnik Kasprovič.

Kasprovič se je rodil leta 1860 kot sin poljskega kmeta v selu Szymark. Študiral je univerzo v Leipzigu in Vratislavi. Po absolviranju študijah je delal nekaj časa v uredništvu nekega lista. Leta 1889 je izdal svoje prve pesmi. Nastopil je kot lirik poljske vasi. Ni se pa omejil samo na opevanje krasote narave, temveč slikal je tudi s plantetičnimi besedami bedo in trpljenje poljskega kmeta.

V eni svojih najkrepkejših pesmi iz one dobe pravi: Ne stremimo za romantiko, niti za eksotičnim vonjem, naša poezija je odmev trpljenja narodov, hrepenenje po luči, kruhu in svobodi. Naša poezija ne pozna nobenih vizij in čudes. — Tak je bil njegov začetek. Preko vizij in čudes ga je povedel pozneje njegov duh v najgloblje globočine in najdaljše daljave za izpopolnjenjem stremeče umetnosti. Vedno je moral zoper to ali ono protestirati, vedno je rebeliral zoper kaj: zoper usodo, zoper svet, zoper človeštvo, zoper svoj lastni jaz. — Njegova izredno komplicirana pesniška duša je iskala in našla svoj najlepši izraz v genljivo preprostih kratkih pesmicah.

Pokojni pesnik je bil dolgo vrsto let profesor literature na univerzi v Lvovu. Prevredel je tudi več angleških stvari.

Tragičen samomor znanstvenika.

Univerzitetni profesor na medicinski kliniki v Budimpešti dr. Edmund Kronpeter se je vrgel te dni zjutraj skozi okno svoje vile na Blecksbergu iz drugega nadstropja na zemljo ter je obležal te težo polomljeni udi. Kljub temu, da so ga takoj naložili v avtomobil ter ga odpeljali na kliniko, je sklenil svoje življenje. Vzrok

Kretanje parnikov - Shipping News

29. septembra:
Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.
2. oktobra:
Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg.
6. oktobra:
Aquitania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Derfflinger, Bremen.
7. oktobra:
Bremen, Bremen.
9. oktobra:
Majestic, Cherbourg.
13. oktobra:
Berengaria, Cherbourg; Suffren, Havre; Republic, Cherbourg, Bremen.
14. oktobra:
Stuttgart, Cherbourg, Bremen.
16. oktobra:
France, Havre; Homer, Cherbourg.
19. oktobra:
Presidente Wilson, Trst.
20. oktobra:
Mauretania, Cherbourg; President Harding, Cherbourg, Bremen.
22. oktobra:
La Savoie, Havre; Thuringia, Hamburg.
23. oktobra:
Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
27. oktobra:
Aquitania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen; Columbus, Cherbourg, Bremen.
29. oktobra:
Deutschland, Hamburg.
30. oktobra:
Majestic, Cherbourg; De Grasse, Havre; Luetzow, Bremen.

2. novembra:
Kielance, Cherbourg, Bremen.
3. novembra:
Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
6. novembra:
France, Havre; Homer, Cherbourg; Muenchen, Cherbourg, Bremen.
9. novembra:
Derfflinger, Bremen.
10. novembra:
Mauretania, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen.
12. novembra:
Cleveland, Hamburg.
13. novembra:
Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg, Bremen.
15. novembra:
Suffren, Havre.
17. novembra:
Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
19. novembra:
Martha Washington, Trst; Westphalia, Hamburg.
20. novembra:
Majestic, Cherbourg; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.
24. novembra:
Berengaria, Cherbourg; La Savoie, Havre; George Washington, Cherbourg, Bremen.
26. novembra:
Albert Ballin, Hamburg.
27. novembra:
France, Havre; Homer, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
1. decembra:
Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.

French Line

SAMO ŠEST DNI PREKO
Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE

PARIS 2. OKTOBRA - 23. OKTOBRA

FRANCE 16. okt. — 6. nov.
HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE

Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

19 STATE STREET NEW YORK

ALI LOKALNI AGENTJE

toga tragičnega samomora je bila neozdravljiva sušica hrbtniškega mozga, na kateri je Kronpeter trpel že dalje časa. Pokojnik je bil zelo znan in čisljen učenjak, posebno kot specialist za zdravljenje raka.

POZDRAV.

Predno odpotujem radi zdravja v domovino s parnikom "France", pozdravljam še enkrat sina Franke v Clevelandu in mi je žal, da se nisem mogel osebno posloviti od njega; žal mi je tudi, da nisem videl hčer, ki je došla iz starega kraja kaj po mojem odhodu; čaka sem na njo mesec dni in ker je ni bilo, sem odšel proti New Yorku, dan prezgodaj, da se nisva niti videla s hčerko.

Pozdravljam tudi družino Logar in Bečaj kakor tudi vse druge prijatelje in znance širom Amerike in upam, da se kmalu zopet vidimo.

Frank Lonchar,
iz Camden on Gauley, W. Va.

Iščem svojega očeta JERNEJ ŠKRABA. Pred petimi leti je bil na 401 Elm St., Leadville, Colo. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve o njem, naj poroča, za kar mu bom zelo hvaležen, ali naj se pa sam oglasi svoje mu sinu: Jožef Škraba, 18603 Chapman Ave., N. S., Cleveland, Ohio.
(3x 27—29)

NAZNANILO.

Našim naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE

in prosimo, da mu gredo na roko, ter pri njem obnovijo naročnino.

Upraviteljo.

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda".

POZOR ROJAKI!

Prosti ponk, glede državljanstva in priseljavanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldno in 10. uro zvečer v ljudski šoli štr. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poudarjen o potnih listih, priljubljenih v drugih straneh. Vred naše dolgoletne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, vedno le prvotne brzojavke.

Tudi nedržavljanji zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora dati prošnja vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naseljskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posilec osebno, bodisi v najbližnji naseljski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kedo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svojce iz starega kraja, naj nam prepiše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sem stariše in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washington.

Predno podvzamete kak korak, pišite nam.

**FRANK SAKSER
STATE BANK**
32 CORTLANDT ST., NEW YORK

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA". NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR.
DRŽAVAH.